

ವಿವೇಕಪ್ರಭ

ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವನದ ಪರಮಾಪ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಯಾದವಗಿರಿ, ಮೈಸೂರು 570 020

ಚಂದಾ ಅರ್ಜಿ

ಮಾನ್ಯರೇ, (ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ✓ ಮಾಡಿ)

- ☐ ನನ್ನನ್ನು / ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಸರಿನವರನ್ನು 'ವಿವೇಕಪ್ರಭ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಚಂದಾದಾರರನ್ನಾಗಿ/ ಪ್ರೋಫೆಸರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ
☐ ನನ್ನ/ ಕೆಳಕಂಡ ಹೆಸರಿನವರ ಚಂದಾವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಈಗಿನ ಚಂದಾಸಂಖ್ಯೆ.....

ನನ್ನ ವಿಳಾಸ

ನನ್ನ ಹೆಸರು.....

ವಿಳಾಸ.....

.....ಪಿನ್.....

ಚಂದಾ ವಿವರ: (ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ✓ ಮಾಡಿ)

1 ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ₹ 140	3 ವರ್ಷದ ಚಂದಾ ₹ 375	ಆಜೀವ ಚಂದಾ ₹ 3000	ಪೋಷಕರ ಸಹಾಯಧನ ₹ 5000
--------------------------	--------------------------	------------------------	---------------------------

ಪತ್ರಿಕೆ ಪಡೆಯುವವರ ವಿಳಾಸ

ಹೆಸರು.....

ವಿಳಾಸ.....

.....ಪಿನ್.....

ಹಣವನ್ನು ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ / ಡ್ರಾಫ್ಟ್ (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮ, ವಿವೇಕಪ್ರಭ A/c ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ) ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವಿವರ.....

1. ಹೊರ ಊರಿನ ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
2. ವಿವೇಕಪ್ರಭಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಚಂದಾ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಸಹಿ

ಓದುಗರ ಓಲೆ

ಭಕ್ತನ ಬದುಕು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೇಗಿರಬೇಕು - ಎಂಬುದನ್ನು ಐದು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದ ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದರ 'ಭಕ್ತನ ಲಕ್ಷಣ' ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಲೇಖನ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿತು.

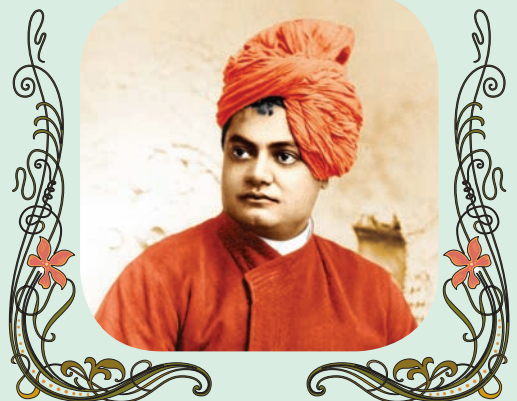
ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ, ಇಂದಿನ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ಆತನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಆಪ್ತಾಯಮಾನಗೊಳಿಸಿರುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಆಡಂಬರದ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರ, ವೇಷಭೂಷಣ

ಗಳಿಂದ ಎಂದೂ 'ಭಕ್ತ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಆತ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ, ಒತ್ತಡಗಳಿಲ್ಲದವನು, ಅವನಿಗೆ ಶುಭಾಶುಭಗಳೆಂಬುದಿಲ್ಲ; ಜೊತೆಗೆ ಆತ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅನಿಕೇತ, ದಿವ್ಯಮೌನಿ, ಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು-ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೋದಾಹರಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಲೇಖನಕ್ಕೆ ನೈಜಸ್ವರ್ಪ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಲೇಖನ ನಿಜಭಕ್ತರೆಲ್ಲರಿಗೂ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ. ವಂದನೆಗಳು.

-ಶಂಕರೇಗೌಡ, ತುಂಬಕೆರೆ, ಮಂಡ್ಯ

ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ದೇವರೇ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿರುವ ದೇವರೂ ಆಗಿರುವನು. ನಿನಗೆ ಇದು ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ದೇವಾಲಯವೇ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನ ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಆರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ.

-ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

ಒಬ್ಬ ಸಾಧುವಿನ ಕಥೆ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಒಬ್ಬ ಸಾಧುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಜ್ಞಾನೋನ್ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದ; ಪಿಶಾಚಿಯಂತಿದ್ದ. ನಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಅವನ ತಲೆ, ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಧೂಳು; ಉದ್ದವಾದ ಉಗುರುಗಳು. ಮೈಮೇಲೆ ಜೋತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಕಂಠೆ. ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರರ ಕಾಳೀಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅವನು ಜಗನ್ಮತೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ದೇವೀಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ. ಕಾಳೀಮಾತೆ ಪ್ರಸನ್ನಳಾದಳೋ ಎಂಬಂತೆ ಮಂದಿರವೆಲ್ಲ ಅಲುಗಾಡಿತಂತೆ! ಅನಂತರ ಅವನು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೂ ಓಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಜನರೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ತಿಂದು, ಎಂಜಲೆಲೆ ಬಿಸಾಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಾಧು, ಅಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಂಜಲನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನ ತೊಡಗಿದ. ನಾಯಿಯ ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೈಯನ್ನಿಟ್ಟ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಎಂಜಲನ್ನವನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ನಾಯಿ ತನ್ನ ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೆದರಿ ಓಡಲಿಲ್ಲ; ಅದೂ ಎಂಜಲನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು, ತನಗೂ ಅಂತಹದೇ ಅವಸ್ಥೆ ಬಂದೊದಗಿ, ತಾನೂ ಅವನಂತೆ ತಿರುಗಾಡಬೇಕಾದೀತೇ ಎಂದು ಗಾಬರಿಗೊಂಡಂತೆ. ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಳಿಯ ಹೃದಯನಿಗೆ, 'ಅವನು ಹುಚ್ಚನಲ್ಲ, ಅವನು ಜ್ಞಾನೋನ್ಮತ್ತ ನಾದ ಸಾಧು' ಎಂದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಹೃದಯ ಆತನನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದ. ಆಗಲೇ ಆತ ತೋಟದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಹೃದಯ ಕೇಳಿಕೊಂಡ, "ಮಹಾರಾಜ್, ಈಶ್ವರನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ?" ಮೊದಮೊದಲು ಅವನು ಉತ್ತರವನ್ನೇ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಹೃದಯ ತುಸುದೂರ ನಡೆದ. ಆಗ ದಾರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಚರಂಡಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆ ಸಾಧು, "ಈ ಚರಂಡಿಯ ನೀರೂ ಗಂಗಾನದಿಯ ನೀರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ನೀನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ" ಎಂದ. ತನ್ನನ್ನು ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಎಂದು ಹೃದಯ ಆ ಸಾಧುವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವನು ಏನೂ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೃದಯ ಅವನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದ. ಆಗ ಕೋಪದಿಂದ ಸಾಧು ಕಲ್ಲೆತ್ತಿ ಹೊಡೆಯಲು ನೋಡಿದ. ಹೃದಯ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ. ಮರಳಿ ಅವನತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ, ಆತ ಎಲ್ಲೋ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದ.

ಅವನದು ಪರಮಹಂಸಾವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅನಂತರ ಹೃದಯನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಪರಮಹಂಸರು ಬಾಲಕರಂತೆ, ಪಿಶಾಚಿಯಂತೆ, ಹುಚ್ಚನಂತೆ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಕೆಲವು ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಸಾಧು ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾನೆ. ಜನ ಪೀಡಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರು ಹೀಗೆ ಅಲೆದಾಡುವರೆಂದೂ, ಜನರ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿರಲು ಅವರು ಈ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುವರೆಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಧುವಿನ ಕಥೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಇಂಥವರ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತುಸು ಆಲೋಚಿಸೋಣ.

ಮೇಲಿನ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ, ಆ ಸಾಧು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತವಾದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು 'ಪರಮಹಂಸಾವಸ್ಥೆ' ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಆ ಸಾಧುವಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅವಧೂತನ ಲಕ್ಷಣವೆಂದೂ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನ ಲಕ್ಷಣವೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾರು ಈ ಅದ್ಭುತ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೋ, ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚ ಇಲ್ಲವಾದಂತೆ. ಸದಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನಾಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿರಂತರ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಲೂ, ಉನ್ಮತ್ತನಂತೆ ನರ್ತಿಸುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದ್ವಂದ್ವಗಳಿಲ್ಲ, ಏರುಪೇರುಗಳಿಲ್ಲ, ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನವೂ ಒಂದೆ, ಪ್ರಸಾದವೂ ಒಂದೆ, ಎಂಜಲನ್ನವೂ ಒಂದೆ. 'ಚರಂಡಿಯ ನೀರೂ ಗಂಗಾಜಲವೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದಾಗ ನೀನು ಈಶ್ವರನನ್ನು ಪಡೆಯುವೆ' ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕಾಣುವ ಈ ಸಾಧುವಿಗೆ ಅದು ಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವವಲ್ಲ; ಕೆಲವು ಹೊತ್ತು ಅಂಥ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಮರಳಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮರಳುವ ಹಂತವೂ ಅವನದಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅವನು ಮುಳುಗೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವಧೂತ ಗೀತೆ, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರಗೀತೆ, ವಿವೇಕ ಚೂಡಾಮಣಿ ಮೊದಲಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯ ಲಕ್ಷಣದೊಂದಿಗೆ ಈ

ಸಾಧುವಿನ ಅವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಿಯು ಸಮದರ್ಶಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ('ವಿದ್ಯಾವಿನಯಸಂಪನ್ನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗವಿ ಹಸ್ತಿನಿ | ಶುನಿ ಚೈವ ಶ್ವಪಾಕೇ ಚ ಪಂಡಿತಾಃ ಸಮದರ್ಶಿನಃ' - 'ವಿದ್ಯಾವಿನಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗೋವು, ಆನೆ, ನಾಯಿ ಮತ್ತು ನಾಯಿಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವವನು - ಇವರೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಮದರ್ಶಿಗಳಾಗಿರುವರು.' ಗೀತೆ, ೫.೧೮) ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಸಮದರ್ಶಿತ್ವ ಇಲ್ಲಿ 'ಕಾಣುವುದು' ಎಂದರೆ ಅದು ಆದರ್ಶವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಯಥಾರ್ಥ ಅನುಭವ. ನಾವು ಈಗ ಜಗತ್ತನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವಿಸುವವೋ ಅಂಥ ಅನುಭವ. ಈ ಅನುಭವ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲವೂ ಅಮುಖ್ಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ; ಅವನು ಅದನ್ನು ಮೀರಿಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅವಸ್ಥೆ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಸ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಅಂಥ ಸಾಧುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಅವರ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಂಥವರನ್ನು ಭಿಕ್ಷುಕರೆಂದೋ, ಹುಚ್ಚರೆಂದೋ ದೂರೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಆತನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಫುರಣೆ ಬಂದರೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡಲೇ ಉನ್ನತ ಭಾವಕ್ಕೆ ಉಬ್ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಭಗವಂತನ ಭಾವವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬಿಸಲು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಸ್ತು, ಒಂದು ಸಂಗತಿ, ಅಥವಾ ಭಗವಂತನ ಹೆಸರು ಸಾಕಾಗಿತ್ತು. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಈ ಜ್ಞಾನೋನ್ಮತ್ತ ಸಾಧುವಿನ ದರ್ಶನ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಉನ್ನತ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯತೊಡಗಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು, 'ನಾನೂ ಅವನಂತೆ ತಿರುಗಾಡಬೇಕಾದೀತೇನೋ' ಎಂದು ಭಯಗೊಂಡರು. ಅವನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಹೃದಯನನ್ನು ಆತನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು; ಪಾಪ, ಹೃದಯನಿಗೇನೋ ಅವನ ಉನ್ನತ ಅವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಚಯವಾದರೂ, ಅವನಿಂದ ಒಂದು ಮಾತಿನ ಉಪದೇಶವಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಮಾವನೇ ಅವನಂತೆ ಪರಮಹಂಸಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈಜಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾತ್ಮನೆಂದೂ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ನಿರಂತರ ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವಧೂತನೆಂದೂ ಹೃದಯನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿ, ತನ್ನ ವಿಚಿತ್ರ ವೇಷ, ನಡತೆಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅಮಿತಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವ ಹಲವು ಮಂದಿ ಸಾಧುಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಸುಳಿವು ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಜನ ಅವನನ್ನು ಮುತ್ತುತ್ತಾರೆ; ತೀರ ಅಜ್ಞಾನಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧಕರವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಜನ ಅವನ ಸುತ್ತ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕುತೂಹಲಕ್ಕಾಗಿಯೋ, ಕುಚೋದ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೋ, ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಅವರು ಸಾಧುವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಧು

ವಿಗೆ ಅದೊಂದೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚ ಇದ್ದರೇನು, ಹೋದರೇನು? ಅನೇಕ ಸಲ ಜನರ ಸಂಗ ಅವರಿಗೊಂದು ಪೀಡೆಯೆಂದೇ ಅನ್ನಿಸುವುದು; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ನೈಜ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ ದೂರ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಾಧುಗಳು ಹಲವೆಡೆ, ವಿವಿಧ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವು ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ಈಗಲೂ ಅಂಥವರು ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲೋ ಇರಬಹುದೇನೋ!

'ಹೂ ಅರಳಿದಾಗ ದುಂಬಿಗಳು ತಾವೇತಾವಾಗಿ ಅದರತ್ತ ಬಂದು ಮುತ್ತತೊಡಗುತ್ತವೆ' ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವ ಪಡೆದವನು ಅರಳಿದ ಹೂವಿನಂತೆ. ಅವನಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮಕರಂದವಿದೆ; ಅದರ ಸುಗಂಧ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತರು ದುಂಬಿಗಳಂತೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಅಂಥವರ ಬಳಿಗೆ ಬರತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆ; ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಬಹುದು. ಅವರ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿದು, ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರ ನಡುವೆ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬತೊಡಗಿದಂತೆಲ್ಲ ಭಕ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿತು, ಜನ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗೂ ಜ್ಞಾನೋನ್ಮತ್ತ ಸಾಧುವಿಗೂ ಇದ್ದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜ್ಞಾನೋನ್ಮತ್ತ ಸಾಧು ಜನರ ಸಂಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದ; ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಭಕ್ತರ ಸಂಗವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದರು, ಅವರ ಆಗಮನಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆದು, 'ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತರು?' ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸದಾ ಭಕ್ತರ ಸಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಅವಸ್ಥೆ ತನಗಿರಲಿ ಎಂದೂ ಅವರು ಜಗನ್ಮಾತೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನೋನ್ಮತ್ತ ಸಾಧುವಿಗಿಂತ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಭಾವ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎರಡು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು:

೧) ಜ್ಞಾನಿ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತನ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ: ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ 'ಜಡವತ್, ಪಿಶಾಚವತ್, ಉನ್ಮತ್ತವತ್' ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಸಾಧುವಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಿಯ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯ ಒಂದು ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗವಲಂಬಿಯಾದ ಸಾಧುವಿನ ಗುರಿ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ; ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಅವನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದುದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನು ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು, ಅಂತಃಕರಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದು ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಅದೂ ಅವನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ; ಅವನಿಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥವರು ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಜನರ ನಡುವೆ ಒಂದಾಗಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಜ್ಞಾನಿಯೂ ಹೌದು, ಭಕ್ತನೂ ಹೌದು. ಅವರು ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಅನುಭವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ